

Dit besøg skal meget gerne være en form for ritual eller historisk sensation, der ikke bare give dig viden på en kognitiv måde. Sådan siger Ronald Leopold, der er direktør for Anne Franks hus. Foto: Collections Anne Frank House, Amsterdam.

Hele Anne Frank-komplekset, hvor der er en konstant kø i åbningstiden. Foto: Jens Anders Wejsmark Sørensen.

Det tomme hus på Prinsengracht

Anne Franks gemmested i Amsterdam var efter Anden Verdenskrig på listen over huse, der skulle nedrives. Men med en ekstraordinær indsats fra en gruppe amsterdamborgere, blev huset bevaret, og er i dag et af byens mest besøgte steder.

Af Jens Anders Wejsmark Sørensen, Amsterdam

'Vores hus er ikke et sted, hvor du får en forklaring på krigen, på den økonomiske krise, eller andre begivenheder, der endte med, at tage livet af Anne Frank. Det er et sted, hvor du fornemmer tomheden og savnet. Det er kun Anne Franks dagbog, der stadigvæk er her, som et tavst vidne om hendes og omkring 60.000 jøders skæbne i vores smukke by. Det er det, der gør Anne Franks hus unikt sammenlignet med mange andre Holocaust institutioner,' siger Ronald Leopold. Han er direktør for det verdensberømte hus på Prinsengracht 263, der med mere end en million besøgende årligt er det tredje mest besøgte museum i Amsterdam.

Den nuværende status står i stærk modsætning til den situation, huset befandt sig i for knap 60 år siden, hvor det stod til nedrivning. Nogle få dage efter at nazisterne i august 1944 havde arresteret Anne Frank og husets syv andre hemmelige beboere, blev gennemstedet rømmet. Efter krigen var det kun Annes far Otto Frank, der var i live, og han kom tilbage til et faldefærdigt hus. I starten af 50'erne begyndte tekstilfirmaet

Berghaus at opkøbe de omkringliggende bygninger med tanke på nedrivning, så firmaet kunne bygge en fabrik. Da Otto Frank ikke havde penge til at renovere huset, solgte han det i 1954 meget mod sin vilje til Berghaus, og en nedrivning syntes uundgåelig. På det tidspunkt var Holland fokuseret på fremtiden, og på at lægge begivenhederne fra krigen bag sig, hvad der sikkert var en medvirkende årsag til, at Anne Franks hus ikke blev betragtet som bevaringsværdigt.

'Det er påfaldende, at en minister fra den hollandske regering i 1955 skrev, som svar på en henvendelse fra Amerika, at huset ikke kunne betragtes som bevaringsværdigt, da det ikke havde nogen historisk værdi,' fortæller Ronald Leopold.

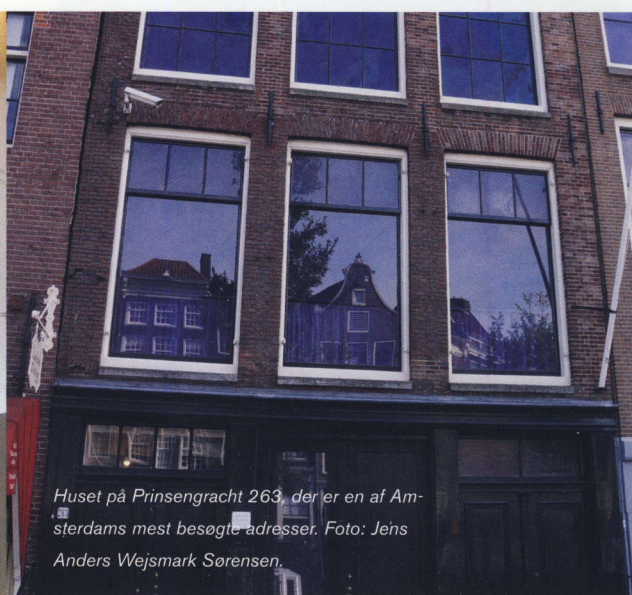
Det var netop i 1955, at skuespillet 'Anne Franks Dagbog' havde haft premiere på Broadway, hvor det spillede for fulde huse frem til 1958. At Anne Franks dagbog internationalt var blevet et fænomen, skabte et offentligt pres om bevarelse af huset, og fik en gruppe af prominente Amsterdam borgere til med

Otto Franks bemyndigelse at tage initiativ til dannelsen af Anne Frank Stiftelsen. Anstrengelser og presset fra offentligheden bar frugt, og i 1957 opgav Berghaus planerne om en fabrik på stedet, og donerede bygningen til stiftelsen. Med Amsterdams borgmester i spidsen fik stiftelsen indsamlet nok penge til at få renoveret bygningen, således at huset kunne åbnes for offentligheden i maj 1960.

Lige fra dannelsen af stiftelsen og fra husets åbning har principperne om non-profit og økonomisk uafhængighed været essentielle.

'Det har altid været vigtigt for os at bevare vores uafhængighed, så ingen kan diktere, hvordan vi fortæller historien om huset og Anne Frank – en historie, der på mange måder ikke kun er smertefuld, men også pinlig for hollænderne,' understreger Ronald Leopold.

Med et konstant stigende besøgstal er huset i flere omgange siden åbningen i 1960 blevet renoveret og udvidet. Den første, der lukkede museet for

offentligheden, blev foretaget fra 1970 til 1971, hvor der blandt andet blev bygget ekstra ind- og udgange. Den anden markante renovering og udvidelse blev påbegyndt i 1994 og tog fem år. Takket være kreativ tænkning var det muligt at holde museet åbent i hele perioden. Her blev forhuset med hjælp fra blandt andet historiske fotografier rekonstrueret, så det i dag står fuldstændigt som under Anden Verdenskrig. Derudover blev museet udvidet med et helt nyt kompleks, der kunne huse en boghandel, en café og en række kontorer.

'Nye tiltag er konstant nødvendige, for desværre har vi jo med et emne at gøre, der altid vil være aktuelt. Så længe der er jøder, vil der også være antisemitisme, men vi er som museum og som organisation af den opfattelse, at antisemitisme bedst bekæmpes, hvis det er en del af kampen mod racisme og diskrimination i almindelighed. Det er i høj grad vores signatur,' siger Ronald Leopold. Denne holdning går tilbage til Otto Frank, der altid understregede at hans datters dagbøger ikke handlede om at være jøde, men om hadet mellem mennesker, mellem ideologier og trosretninger. 'Personligt har jeg altid haft det en smule svært ved dette udsagn, for Anne Frank blev jo myrdet af den eneste grund, at hun var jøde. Derfor er det vigtigt fra et historisk synspunkt, at vores mission handler om jødeforfølgelsen, først i Tyskland og dernæst i Holland, og ikke om så meget andet. Men fra et nutidigt undervisningssynspunkt er det ligeledes vigtigt, at vi som hus prøver at give de

unge mennesker mellem 12-18 år, der er vores primære målgruppe, en eller anden form for orden i det kaos, der er en del af dagligdagen, og at der samtidigt sættes fokus på begreber som accept og tolerance på et tidspunkt i deres tilværelse, hvor de får udfyldt deres etiske ramme,' påpeger Ronald Leopold.

Med omkring 1,2 millioner årligt besøgende udgør indtægter fra adgangsbilletter knap 70 procent af det årlige budget på godt € 13 millioner, mens 15 procent kommer fra salg af undervisningsmateriale, og de resterende 15 procent fra specielle projekter. De fleste udgifter bruges til at holde huset åbent og i god stand, men museet bruger også en del på de knap 1.500 specielle undervisningsprojekter årligt, samt på en 'rejsende' Anne Frank udstilling, der har besøgt mere end 30 lande, heriblandt Danmark.

'Når du besøger Anne Franks hus, vil vi gerne, at du oplever historien på et følelsesmæssigt plan, så det automatisk leder til refleksion over, hvordan noget sådan kunne foregå, og hvad det siger om dig selv som menneske, at det skete. Dit besøg skal meget gerne være en form for ritual eller historisk sensation, der ikke bare give dig viden på en kognitiv måde. Som uddannet historiker mener jeg naturligvis ikke, at du ikke skal kende historien, men jeg siger, at Anne Franks tomme hus på Prinsengracht er et anderledes sted, og på den måde ganske unikt,' understreger Ronald Leopold.

BESØGSADRESSE

Anne Frank House
Prinsengracht 263-267
Amsterdam

ÅBNINGSTIDER

1. november – 31. marts.
Dagligt 9-19. Lørdag 9-21.
1. april – 31. oktober.
Dagligt 9-21. Lørdag 9-22.
Juli og august.
Dagligt 9-22.

ADGANGSBILLET

Voksne: € 9,00
Alder 10-17: € 4,50
Børn op til ni år kommer gratis ind.
Billetter kan med fordel købes online, da det giver nemmere adgang.

WWW

Museet har en imponerende hjemmeside (www.annefrank.org), hvor man udover en mængde information kan tage en visuel tur rundt i huset, få oplæst historien eller handle i deres internetboghandel.

Jens Anders Wejsmark Sørensen

er dansk journalist, bosiddende i Amsterdam. Han leverer artikler og lyd til en række danske og udenlandske dagblade, magasiner og til Danmarks Radio.